Govor predsednice Evropskega parlamenta Roberte Metsola na izrednem zasedanju Evropskega sveta 30. in 31. maja 2022 v Bruslju.

Spoštovani kolegi in kolegice,

dosegli smo že več, kot kdaj koli prej, držali smo skupaj in se odzvali tako enotno, da so tudi največji ciniki ostali brez besed.

Javno mnenje nam je bilo doslej naklonjeno. Naši državljani so odprli svoja vrata in srce šestim milijonom Ukrajincev. Večinoma se tudi strinjajo, da je treba plačati ceno za vojno, in zahtevajo odločen odziv.

Skrbi me, kaj bo, ko se bo ta trend neizogibno spreobrnil, ko se bo zaradi „CNN-učinka“ vojne, skupaj z ruskim dezinformiranjem in napačnimi informacijami, povečeval pritisk na nas ali ko bodo cene še kar ostajale visoke.

Ostati moramo neomajni in se ne zadovoljiti zgolj s takojšnjo nujno pomočjo Ukrajini, pač pa začeti načrtovati dolgoročno delovanje v tej regiji. Evropa mora prevzeti vodilno vlogo in jo tudi obdržati.

Dobro veste, kakšno je stališče Parlamenta glede prošnje Ukrajine za članstvo v EU. Status kandidatke bo državi vlil upanja. Odprl ji bo vrata za sodelovanje v različnih programih ter ji dal na voljo prostor in čas za izvedbo reform. To ni rešitev čez noč, niti ne sme vzbujati takšnega vtisa. Status kandidatke daje državam dejansko perspektivo in jih lahko pomaga preobraziti, kakor smo videli v številnih državah, katerih predstavniki sedijo za to mizo. Temu smo bili priča tudi v Albaniji in Severni Makedoniji – ki jima, mimogrede, dolgujemo resnične odgovore.

Ukrajini moramo dati upanje in perspektivo, sicer jo bomo prisilili, da ju bo začela iskati drugod.

Znašli smo se na točki, ko mora EU postati resnična svetovna sila demokracije in ko mora v svetu, ki postaja čedalje bolj zapleten in nevaren, zastopati barve liberalne demokracije.

Nihče ne trdi, da nam bo to uspelo brez težav ali bo šlo kar zlahka, a vredno se je potruditi.

Komisija je bila pri sankcijah pogumna, kar je edino pravilno. Storiti moramo pa še naslednji korak. Iskreno upam, da bomo danes dosegli dogovor. Ne moremo si privoščiti, da ga ne bi. Še naprej se moramo truditi postati neodvisni od ruske energije. Ne bi se smeli kar ukloniti, a vseeno imamo na voljo le omejen manevrski prostor, da ne bomo izgubili verodostojnosti v očeh naših državljanov in v odnosu z Rusijo pokazali šibkosti, ki jo, kot vsi vemo, jemlje kot slabost.

Prijatelja Lukašenko in Putin sta pravzaprav istega kova. Sankcije proti Rusiji je treba pospremiti tudi s sankcijami proti Belorusiji. Pri tem moramo ostati neomajni. Tisti, ki so se odrekli vsemu za demokratično Belorusijo in ki pri nas iščejo podporo, nas zdaj znova potrebujejo.

Pritisk, ki ga ruska invazija povzroča na svetovne verige preskrbe s hrano, je zelo zaskrbljujoč in seže celo onkraj Evrope. Prav mogoče je, da bo svet soočen z resnično lakoto. Če Ukrajina ne bo mogla obdelovati svojih polj, lahko pričakujemo primanjkljaj v vsej svetovni preskrbi s hrano, ki bo trajal več let.

Rusija to ve in s tem izsiljuje ves svet, medtem pa polni svoje zaloge z ukrajinsko pšenico in ukradenim žitom. Nujno moramo najti načine za prevoz žita iz Ukrajine v kraje po svetu, kjer ga najbolj

potrebujejo. Pomnožiti je treba „solidarnostne poti“, kot je napovedala Evropska komisija, in poiskati druge možnosti za prevoz žita.

Vojna v Ukrajini je tako pospešila neizogibno. Poskrbeti moramo tudi za svojo energetsko neodvisnost. Sporočilo Komisije *RePowerEU* je pomembno in bo pripomoglo k hitremu zmanjšanju odvisnosti Unije od uvoza plina, nafte in premoga iz Rusije ter pospešilo zeleni prehod.

Glavni dejavnik je po mojem mnenju splošni cilj energetske neodvisnosti.

Uresničitev ciljev zelenega dogovora je najboljši način, da se rešimo škodljive odvisnosti od nezanesljivih partnerjev.

Kar zadeva trg plina in električne energije, je treba v obeh sektorjih ukrepati hitro zaščitimo evropska gospodinjstva pred prevelikim nihanjem cen. Zasnovati moramo skupne mehanizme in trgovalne platforme za plin ter optimizirati svoj trg z električno energijo ter tako prepreči nestanovitnost cen tudi v prihodnosti. Hitro dokončanje pogajanj o zahtevi glede skladiščenja plina je pokazalo, da lahko dosežemo rezultate, a storiti moramo precej več.

Naše naložbe v energijo in zeleni prehod velja razumeti tudi kot varnostno, ne samo kot okoljsko vprašanje. Ravno zato je sveženj „Pripravljeni na 55“ bistvenega pomena.

Naša varnost in obramba postajata vprašanje preživetja. Potrebujemo orodja, s katerimi se bomo tega lahko ubranili, in to lahko storimo le skupaj. Skratka, izboljšati moramo sodelovanje in interoperabilnost ter učinkovitejše združevati svoje vire.

Moramo se odzvati, in to lahko storimo tako, da bomo zvezo Nato dopolnjevali, ne pa z njo tekmovali.

To bo seveda imelo proračunske posledice. Povečati bo treba naše obrambne proračune in ugotoviti, kako bi skupna sredstva lahko bolje preusmerili v krepitev naših obrambnih zmogljivosti.

Še nekaj besed o gospodarski prožnosti. Podaljšanje splošne odstopne klavzule od fiskalnih pravil do konca leta 2023 nam lahko pomaga, saj se še vedno ni končala pandemija covida, na naših vratih divja vojna, izvajamo pa tudi energetski prehod. A obenem ne smemo dovoliti, da bi s prekomernim zadolževanjem omejili potencial prihodnjih generacij. To ravnotežje in odgovornost moramo vzeti resno.

Evropa potrebuje naše vodenje. Naša skupna prihodnost je odvisna od tega, kako se bomo odzvali v prihodnjih mesecih. Evropski parlament je pripravljen konstruktivno prispevati svoj delež.

Hvala.